

Sygn. akt I UK 414/19

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania A. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.
o emeryturę nauczycielską,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 grudnia 2020 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 marca 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. przyznaje adwokatowi M. P. od Skarbu Państwa - Sądu
Okręgowego w Ł. tytułem wynagrodzenia za reprezentowanie
odwołującej się w postępowaniu kasacyjnym z urzędu 240 zł
(dwieście czterdzieści) podwyższone o stawkę podatku od
towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 marca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony
apelacją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyrok Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 4
czerwca 2018 r. i oddalił odwołanie A. G. od decyzji organu rentowego z dnia 25
sierpnia 2017 r., odmawiającej przyznania jej emerytury nauczycielskiej.

Sąd Okręgowy w Ł. przyznając prawo do emerytury uznał, że
wnioskodawczyni udowodniła, iż pracowała jako katechetka w latach 1974 - 1982 w
parafii Ł. , w latach 1982 – 1989, w parafii S. i w latach 1989 – 1991, w parafii B. .

Była to praca nauczycielska wykonywana w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy. Powyższe uznanie nastąpiło w oparciu o przedłożone przez odwołującą zaświadczenia proboszczów oraz dyrektora szkoły podstawowej, z których nie wynikał wymiar czasu pracy oraz w oparciu o zeznania samej wnioskodawczynie.

Sąd Apelacyjny za znamienne uznał poszukiwanie z urzędu przez Sąd Okręgowy dokumentów urzędowych potwierdzających zatrudnienie ubezpieczonej w charakterze katechety w spornych okresach. Jednak żadna z Kurii nie potwierdziła faktu wykonywania przez odwołującą pracy nauczycielskiej. Powyższe, w ocenie Sądu Apelacyjnego, winno zobligować Sąd Okręgowy do dokonania oceny całości zgromadzonego materiału zgodnie z wymogami art. 233 § 1 k.p.c. Takiej oceny jednak Sąd Okręgowy nie przeprowadził i w związku z tym nieprawidłowo uznał, że odwołująca się udowodniła swoje twierdzenia. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, zgromadzony materiał dowodowy nie dawał podstaw w sposób jednoznaczny i przekonujący do ustalenia, że odwołująca w spornym okresie czasu wykonywała pracę nauczycielską w co najmniej połowie czasu pracy, co czyniło wniesioną apelację całkowicie zasadną, a zaskarżony wyrok nieprawidłowy.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu przepisów postępowania mającym istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. w związku z art. 233 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność. Jej zdaniem doszło do oczywistego naruszenia przez Sąd Apelacyjny w (...) wskazanych przepisów postępowania, mających istotny wpływ na wynik sprawy. Brak szczegółowej oceny stanu faktycznego, uniemożliwiającej dokonanie oceny prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji skutkujące sporządzeniem uzasadnienia z naruszeniem art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., mając na uwadze bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego w powyższym zakresie, czyni skargę kasacyjną oczywiście zasadną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52; z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). W przyczynie kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie chodzi o wskazanie naruszenia prawa przez sąd *meriti*, choćby oczywistego, co dotyczy zwłaszcza uchybień w sferze prawa procesowego, lecz o to, aby wykazane uchybienia sądu skutkowały wydaniem oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 28 lutego 2012 r., I PK 157/11, LEX nr 1215115). W rozpoznawanej sprawie skarżąca nie wykazały istnienia tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazała jakichkolwiek argumentów prawnych, świadczących o tym, dlaczego zarzucane uchybienia mają jej zdaniem

kwalifikowany charakter. Waleru tego nie można bowiem przypisać sformułowaniu: "Brak szczegółowej oceny stanu faktycznego, uniemożliwiającej dokonanie oceny prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji skutkujące sporządzeniem uzasadnienia z naruszeniem art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c., mając na uwadze bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego w powyższym zakresie, czyni skargę kasacyjną oczywiście zasadną". Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, że w wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 36/18, LEX nr 2508116; z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). Wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” winien znaleźć się w uzasadnieniu wniosku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., III UK 127/17, LEX nr 2496323). O tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona, nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r., II UK 277/17, LEX nr 2490632). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie został wykorzystany dorobek orzecznictwa i doktryny w zakresie warunków prawnych, jakie muszą zostać spełnione, aby można stwierdzić spełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przepisu tego nie wystarczy tylko powołać, lecz trzeba mieć na uwadze, że dąży się do wzruszenia prawomocnego orzeczenia sądowego przez zastosowanie nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Nie znajdując podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji. O kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu rozstrzygnięto na podstawie § 15 ust. 2 w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).

